

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat
t.a.v. mevrouw C. van Nieuwenhuizen-Wijbenga
Postbus 20901
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

Uw ref.

Onze ref.
ORS 18.080

Datum
11 september 2018

Onderwerp: Invulling betrekken publiek bij middellange termijnontwikkeling Schiphol

Geachte mevrouw Van Nieuwenhuizen,

Op 23 februari jl. heb ik u geïnformeerd dat de in de Omgevingsraad Schiphol (ORS) vertegenwoordigde partijen instemmend hebben gereageerd op uw verzoek om binnen de kaderstelling van uw brief van 21 december 2017 twee voorliggende adviesaanvragen af te handelen:

- De adviesaanvraag 'toekomstbestendig nieuw normen- en handhavingstelsel' (14 maart 2016)
- De adviesaanvraag 'wonen en vliegen' (13 september 2016).

Hierbij heeft u aangegeven dat voor het kabinet "voor de korte en middellange termijn een selectieve en randvoorwaardelijke ontwikkeling centraal staan, met de focus op hinderbeperking en de leefomgeving".

In de Participatiebrief van 22 juni jl heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd over de wijze waarop u regie voert op de voorbereiding van de Luchtvaartnota 2020-2050 en de Luchtruimherziening in samenhang met de besluitvorming rond Schiphol en Lelystad. Daarbij geeft u aan uit te gaan van brede participatie bij en een transparante voorbereiding voor de te nemen besluiten. U heeft aangegeven dat er een zorgvuldig proces met maatwerk voor de voorbereiding van de verschillende besluiten nodig is waarbij vertrouwen essentieel is om beslissingen te kunnen nemen die bepalend zijn voor de luchtvaart van de toekomst.

Als onderdeel van die aanpak, en in vervolg op de aangenomen motie Dijkstra, heeft u op 4 juni jl. de Omgevingsraad verzocht om een brede maatschappelijke consultatie op te starten als onderdeel van de twee lopende adviestrajecten.

Met deze brief informeer ik u over manier waarop de Omgevingsraad daar de invulling aan wil geven als onderdeel van en in samenhang met het door u geïnitieerde participatietraject. Het uitgangspunt daarbij is dat de verschillende activiteiten die de ORS in het kader van de adviesaanvragen en die uw ministerie in het kader van o.a. de Luchtvaartnota onderneemt elkaar versterken en zorgvuldig op elkaar worden afgestemd.

Alle partijen in de Omgevingsraad – luchtvaartsector, omwonendenorganisaties, regionaal-bestuurlijke partijen, Rijk, milieubeweging en bedrijfsleven – hebben het belang van uw aanpak van een brede betrokkenheid van de omgeving onderschreven. Zoals in mijn brief van 12 juli jl. aangegeven zijn al deze partijen ook de achterliggende weken naar aanleiding van uw verzoek in de gelegenheid gesteld om ideeën en suggesties voor de invulling hiervan aan te reiken. Deze hebben geleid tot de volgende aanpak:

Stap 1: Het vertrekpunt van de brede betrokkenheid is uiteraard dat gebruik zal worden gemaakt van het brede netwerk van partijen uit de Omgevingsraad zoals dat in de achterliggende jaren is ontwikkeld, waarin de omgeving is vertegenwoordigd in de vorm van circa 100 georganiseerde bewonersgroepen, ruim 30 gemeenten en 4 provincies, het bedrijfsleven en de milieubeweging. Door de vertegenwoordiging van deze omgevingspartijen is met de behandeling van de door u geagendeerde adviesaanvragen in de Omgevingsraad een stevige basis gelegd voor de betrokkenheid van de brede omgeving bij de ontwikkeling van de luchthaven.

Naast de inbreng van de vertegenwoordigers van de omgeving in het adviestraject worden er diverse bijeenkomsten belegd van informatieve aard waarin de partijen geïnformeerd worden over het adviestraject. Daarbij moet gedacht worden aan informatieve sessies waarin Colleges of Raden worden geïnformeerd door partijen vanuit de luchtvaartsector of een informatieve sessie waarin de ORS-voorzitter op verzoek van de bewonersvertegenwoordigers de aangesloten bewonersorganisaties informeert.

Stap 2: Publieksonderzoek om opvattingen over de ontwikkeling van Schiphol en het draagvlak voor mogelijke toekomstperspectieven te verkennen. Daarbij sluiten we aan bij en maken we gebruik van de resultaten van de publieksonderzoeken die het ministerie heeft laten uitvoeren in het kader van de luchtvaartnota. Graag spreek ik met uw ministerie af dat de opzet en resultaten goed met elkaar worden afgestemd om te waarborgen dat ze complementair zijn. Deze informatie zal worden aangevuld met de informatie afkomstig uit het belevingsonderzoek dat in de regio Schiphol door de Omgevingsraad zelf wordt uitgevoerd. Daarbij wordt in de Omgevingsraad gewerkt aan de opzet van een representatieve belevingsthermometer waarbij gedurende het jaar de beleving gepeild wordt.

Stap 3: Online gespreksgroepen van ongeveer 50 tot 60 mensen die onder leiding van een moderator het debat aangaan over concrete thema's die onderdeel uitmaken van de advisering over de middellange termijnontwikkeling van Schiphol (*consumer consulting boards*). De sessies vinden plaats op verschillende dagen en worden actief gemodereerd. Hierbij wordt gebruikgemaakt van nieuwe media, waardoor afstand en tijd nagenoeg geen belemmering meer zijn voor deelname aan dergelijke debatten.

Stap 4: Aandacht voor specifieke gebieden in de regio, waarbij onder meer gedacht wordt aan huiskamergesprekken. In een huiskamergesprek wordt mensen de gelegenheid geboden om in hun eigen directe omgeving ervaringen te delen met vertegenwoordigers in de Omgevingsraad die van belang zijn om te kunnen komen tot zo breed mogelijk gedragen adviezen.

Stap 5: Het organiseren van een aantal *critical reviews*, waarbij een specifiek thema voor een breed publiek in de regio met behulp van inhoudelijke experts wordt uitgediept. De input voor een dergelijke sessie wordt in eerste instantie geleverd door een Omgevingsraadpartij, waarna dit publiekelijk wordt gevalideerd door externe deskundigen. Vervolgens wordt het gesprek verbreed naar de zaal onder begeleiding van een onafhankelijke gespreksleider.

Daarnaast wordt kritische reflectie georganiseerd met inbreng van de omgeving op het feitenmateriaal dat mede ten grondslag zal liggen aan de twee adviezen. Schiphol organiseert een “*technical challenge*” op de m.e.r.. Informatie die hieruit voortvloeit zal uiteraard zijn weerslag hebben op ons werk, maar kan eveneens benut worden voor andere trajecten waarin een m.e.r.-plicht geldt.

Stap 6: Naast voornoemde stappen is het voorstel van de Omgevingsraad om in samenwerking met uw ministerie en in aanvulling op de regiobijeenkomsten die u momenteel samen met provincies organiseert en afstemt met de omgevingspartijen in de ORS, te komen tot een openbare brede bijeenkomst voor divers publiek over de toekomst van de luchtvaart. Alle ORS-partijen hebben op bestuurlijk niveau aangegeven daar graag aan bij te dragen. De bedoeling van deze bijeenkomst is jong en oud uit te dagen om mee te denken in de breedste zin van het woord en zoveel mogelijk kennis en inzichten te delen die van belang zijn voor het adviestraject van de Omgevingsraad en de totstandkoming van de Luchtvaartnota.

Afstemming van trajecten en planning

Om de uitvoering van deze aanpak te bewaken is een begeleidingsgroep ingesteld, waarin alle partijen (het Rijk, de Bestuurlijke Regie Schiphol, de bewoners, de Milieufederatie Noord-Holland, VNO-NCW West, sector) actief deelnemen. In deze begeleidingsgroep van partijen kan ook de samenhang met andere activiteiten worden gemonitord en afgestemd. Zo wordt ook geborgd dat met bovengeschetste stappen vanuit de Omgevingsraad mede vorm en inhoud wordt gegeven aan de door u in gang gezette brede maatschappelijke participatie rond Luchtvaart. In dat licht is het van belang om de planning van de verschillende activiteiten goed af te stemmen en op te nemen in één overzicht dat publiek kenbaar wordt gemaakt.

De resultaten van iedere stap worden vastgelegd, zodat de inhoud ervan altijd is te raadplegen. Bij het advies zullen deze openbaar worden gemaakt met een verantwoording op welke wijze de verwerking heeft plaatsgevonden in de inhoud van het advies. Over het geheel van het doorlopen adviestraject met de betrokkenheid van de omgeving zal een verslag worden opgesteld om de transparantie over het doorlopen traject te versterken.

Met vriendelijke groet,

Hans Alders,
Voorzitter